

100 dni rządu w Ministerstwie Środowiska

Na konferencji prasowej, która odbyła się w dniu 26.02.2008 r., minister środowiska Maciej Nowicki podsumował 100 dni pracy Ministerstwa Środowiska i przedstawił plany przyszłej działalności. W spotkaniu z dziennikarzami wzięli udział wszyscy członkowie nowego kierownictwa resortu: sekretarz stanu Stanisław Gawłowski, podsekretarz stanu, główny geolog kraju Henryk Jacek Jezierski, podsekretarz stanu, główny konserwator przyrody Maciej Trzeciak, podsekretarz stanu Janusz Zaleski i dyrektor generalny Ministerstwa Środowiska Bernard Błaszczak.

Na początku wystąpienia minister Maciej Nowicki zwrócił uwagę na to, że objął resort wraz z całym bagażem nienajlepszych dotychczas kontaktów z Unią Europejską. W wyniku naruszenia prawa wspólnotowego toczy się obecnie przeciwko Polsce 27 postępowań, a w sprawie obwodnicy Augustowa i niewystarczającej liczby obszarów *Natura 2000* wpłynęły skargi do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Poza tym Komisja Europejska wszczęła przeciwko Polsce wiele innych postępowań, które poprzedzają oficjalną skargę. Minister podkreślił konieczność zmiany podejścia do spraw ochrony środowiska. Stwierdził, że powinniśmy zacząć myśleć i działać zgodnie z kategoriami unijnymi — *rozwój gospodarczy tak, ale z uwzględnieniem wszystkich zasad i standardów związanych z ochroną środowiska*.

Jako jeden z przykładów wieloletnich zaniedbań minister wymienił zaległości w tworzeniu obszarów *Natura 2000*. W Unii Europejskiej były one tworzone już od 1999 r. i wiadomo było, że trzeba będzie je wyznaczyć w Polsce. Tymczasem dotychczasowa oficjalna lista obszarów *Natura 2000* znacznie różniła się od listy zgłaszanej przez organizacje pozarządowe. Do tej pory nie została utworzona wiarygodna baza danych, brakowało również planów zarządzania tymi obszarami. Minister poinformował, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy została opracowana strategia wyznaczenia obszarów *Natura 2000*, Instytutowi Ochrony Przyrody w Krakowie zlecono wykonanie bazy danych dotyczących tych obszarów, powołano wojewódzkie zespoły ds. *Natura 2000* i prowadzono w Brukseli negocjacje w sprawie uzgodnienia jednej spójnej listy obszarów chronionych.

Następnie minister poruszył głośny już nie tylko w Polsce, ale i niestety w całej Europie, temat budowy obwodnicy Augustowa. Prof. Nowicki podkreślił, że rozpoczęcie budowy drogi bez uprzedniego wykonania analizy wariantowej, w której co najmniej jedna z tras omijałaby obszar *Natura 2000*, było pogwałceniem polskiego i unijnego prawa i bardzo negatywnie wpłynęło na wizerunek naszego kraju. Chcąc rozwiązać narastający wokół tej budowy konflikt, w styczniu 2008 r. zorganizowano obrady okrągłego stołu, przy którym zasiedli mieszkańcy Augustowa, drogowcy i ekolodzy. Minister zakomunikował, że efektem dotychczasowych trzech spotkań jest wytypowanie, zgodnie z obowiązującym prawem, trzech wariantów drogi i określenie kryteriów ich oceny. Teraz fachowcy będą analizować przyjęte warianty. Wybór najlepszego z nich nastąpi prawdopodobnie latem tego roku.

Trzecim problemem, z jakim musiał się zmierzyć nowy rząd, była sprawa przydziału zakładom przemysłowym i energetycznym limitów uprawnień do emisji CO₂ w latach 2008–2012. Podział uprawnień miał być przeprowadzony do końca września 2007 r. Minister poinformował, że nie został on jednak zrealizowany — istniała tylko koncepcja zmniejszenia limitów wszystkim po równo. Nowe kierownictwo resortu już w grudniu 2007 r. opracowało schemat podziału

uprawnień. Właśnie zakończyły się uzgodnienia międzyresortowe i konsultacje społeczne — po naniesieniu niezbędnych korekt poprawioną wersję można będzie niedługo przedstawić do oceny rządowi, a następnie Komisji Europejskiej. Minister Nowicki podkreślił, że nasz kraj otrzymał bardzo mały limit emisji na lata 2008–2012, dlatego poprzedni rząd złożył w tej sprawie skargę na decyzję Komisji Europejskiej.

Kolejną poruszoną przez ministra środowiska kwestią był podział funduszy, jakie Polska ma otrzymać w latach 2007–2013 w ramach programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (5 mld euro). Poprzednicy rozdysponowali całą kwotę, przeznaczając ją na wykonanie 175 projektów. Dodatkowo wpisali na listę rezerwową wykonawców kolejnych 220 projektów, stwarzając pozory, że wpisani na tę listę przedsiębiorcy mają szansę na dofinansowanie, chociaż było to niemożliwe. Według oceny obecnego kierownictwa resortu, część projektów, które miały otrzymać fundusze, była niedostatecznie przygotowana do realizacji i o niewielkim znaczeniu dla naszego kraju. Z listy przygotowanej przez poprzedników wybrano jedynie 48 najlepiej przygotowanych i największych projektów (o kosztach przekraczających 25 mln euro). Przedsięwzięcia te pochłoną 30% środków pochodzących z programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, pozostałe pieniądze przeznaczono na realizację projektów, które zostaną wyłonione podczas organizowanych 4 razy w roku konkursów. Minister dodał, że kryteria oceny projektów zostały opracowane wspólnie z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego już w lutym, w związku z tym wkrótce nastąpi ogłoszenie pierwszego konkursu.

Minister Maciej Nowicki zdał również relację z przygotowań do XIV Konferencji Klimatycznej ONZ, która odbędzie się w Poznaniu w dniach 1–12.12.2008 r. Jest to ogromne przedsięwzięcie. Organizatorzy spodziewają się, że w konferencji weźmie udział 10–12 tys. delegatów z prawie 200 państw. Minister poinformował, że w trakcie 100 powyboreszych dni w Ministerstwie Środowiska zorganizowano 2 sekretariaty odpowiedzialne za przygotowanie tej konferencji (ds. organizacyjnych oraz ds. negocjacji politycznych), podpisano umowę z Sekretariatem Konwencji ONZ, nawiązano kontakt z Zarządem Targów Poznańskich i władzami Poznania, a także z rządem Danii, który będzie organizował podobną konferencję w 2009 r. w Kopenhadze.

Po podsumowaniu dotychczasowych osiągnięć prof. Nowicki wskazał najważniejsze zadania Ministerstwa Środowiska:

□ tworzenie prawa, którego dobrym przykładem jest najnowsza nowelizacja ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*, a także pakiet ustaw dotyczących odpadów, ocen oddziaływania na środowisko i GMO (genetycznie modyfikowanych organizmów);

□ opracowywanie strategii narodowych, w tym przede wszystkim strategii gospodarki wodnej, której do tej pory w Polsce nie stworzono;

□ współpraca zagraniczna, a w szczególności poprawa kontaktów z Komisją Europejską;

□ podjęcie działań w celu oszczędności energii i zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Na zakończenie dodał, że o skutecznej ochronie środowiska będą decydować również możliwości finansowe i sprawna kontrola przestrzegania prawa.

Magdalena Mizerska